

Lærervejledning

til Læsepralemærker - et skoletilbud til folkeskolernes 5. klasse

I dette skoleår vil Haderslev Bibliotekerne sætte et ekstra stort fokus på mellemskolens læsning, derfor har vi tilrettelagt dette tilbud.

Vi håber at disse læsepralemærker, kan skabe mere lyst og motivation til læsning på skolernes mellemtrin- særligt på 5. klassetrin. På de næste sider kan du læse om tankerne bag Læsepralemærker, samt hvordan de kan benyttes i klassen.

-God fornøjelse!

Oversigt over vejledningen

Hvad er læsepralemærker?.....	3
Formålet med dette tilbud er at.....	4
Læringsmål for læsepralemærkerne.....	5
Din rolle som lærer.....	6
Rent praktisk kan du som lærer.....	7
Differentiering.....	8
Pralemærkerne.....	9
Læsepralemærker som et værktøj til klassefællesskab.....	10
Printvejledning.....	11
Kilder & inspiration.....	13

Hvad er Læsepralemærker?

Læsepralemærker er et skoletilbud til kommunens 5. klasser, hvor læsning og de gode læsevaner er i fokus. Netop 5. klasse er udvalgt, da flere undersøgelser viser, at læsning og læselyst ofte begynder at falde på dette klassetrin. Derfor er det utroligt vigtigt at børns læselyst og- udvikling holdes ved lige.

“... Udviklingen af børnenes læsekompetence er i fare for at gå i stå”. (Børns læsevaner)

Læsepralemærkerne er inspireret af det amerikanske klasserumsledelses-værktøj ”*brag tags*” som er opbygget på baggrund af positiv psykologi. Disse bruges som en ydre motivationsfaktor for eleverne. Pralemærkerne gives ved et opfyldt mål eller en ønskelig adfærd, og er derved et synligt ”bevis” på en vellykket opgave eller en god opførsel. I dette tilfælde er det læsning og læsevaner der belønnes.

Alle eleverne får deres eget personlige samlehefte. For at få pralemærkerne, skal den enkelte elev opfylde det pågældende mål. Når målet så er opfyldt, kan eleven få sit pralemærke af deres lærer, og klistre det ind i sit samlehefte.

”Målene” er her præcis målrettet læsningen og derfor kan eleverne opleve en positiv feedback på deres indsats i læsning, der vil være med til højre deres motivation og derved være med til at udvikle deres læsevaner. ALT læsning tæller- også læsning i den fælles novelle i dansktimerne, bogen om solsystemet i natur/teknologi, eller dagens avis. Det gælder simpelthen om at læse så meget som muligt!

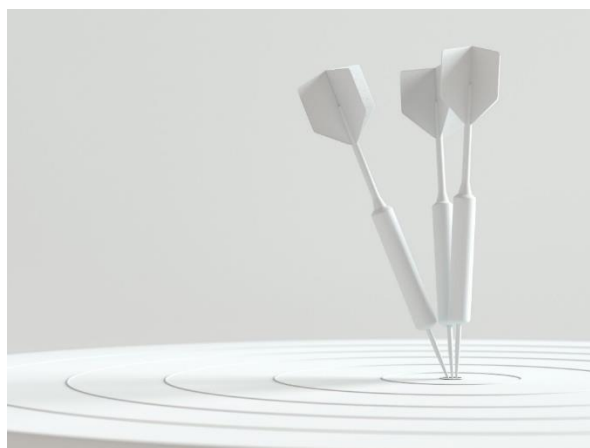
“For at blive en god læser er det nødvendigt at øve sig”. (Børns læsevaner)

Med det sagt, er det kun få pralemærker der fokuserer udelukkende på antal læste sider. De fleste mærker er fokuseret på læsning generelt, og vi forsøger at præsentere forskellige genrer for eleverne. På den måde bliver eleverne præsenteret for flere genrer og alt læsning kan blive belønnet, således at det ikke kun er de dygtige og meget læsende elever der blive rost. Derfor er materialet utroligt inkluderende og kan rumme alle elever, også de læseudfordrede elever, men også de meget læsende og/eller de dygtige læsere.

Formålet med dette tilbud er at:

- ✓ Skabe motivation for læsning.
- ✓ Skabe gode læsevaner!
- ✓ Få mellemtrinnets elever til at læse så meget som overhovedet muligt!
- ✓ Skabe gode oplevelser med læsningen!
- ✓ Præsentere den enkelte elev for flere genrer i litteraturens verden.
- ✓ Skabe klassesammenhold- gennem en fælles udfordring.
- ✓ Give læsning et synligt fokus!
- ✓ Synliggøre vigtigheden af læsning.
- ✓ Gøre læsning til en del af hverdagen for mellemtrinnets elever.
- ✓ Inkludere alle elever i et fælles projekt, uanset læseniveau, -hastighed og motivation.

Det er vigtigt at understrege, at den enkelte elev IKKE skal have alle mærker, da det ellers meget hurtigt kan virke fuldstændigt uoverskueligt, og give en følelse af nederlag på forhånd, for nogle elever. Vi vil ikke gøre læsning til endnu en sur pligt eller endnu en "ting der skal overstås". Læsning er en utrolig vigtig færdighed, der er brugbar hele livet, derfor er det så vigtigt at de unge mennesker ikke mister lysten til at udvikle denne færdighed.

Læringsmål for læsepralemærkerne:

Danskfagets formål, stk. 2: "... Eleverne skal i faget dansk udvikle deres udtryks- og læseglæde og kvalificere deres indlevelse og indsigt i litteratur og andre æstetiske tekster, fagtekster, sprog og kommunikation".

Forenklede Fælles Mål, efter 6. klasse:

Kompetenceområde: Læsning

Finde tekst: "Eleven kan vurdere relevans af søge resultater på søgeresultatsider"

Afkodning: "Eleven kan læse ukendte ord i fagtekster".

Sprogforståelse: "Eleven kan anvende overskrifter og fremhævede ord til at skabe forståelse af tekster".

Kompetenceområde: Fremstilling

Fremstilling: "Eleverne kan udarbejde anmeldelser, instruktioner og fagtekster".

Præsentation & evaluering: "Eleven kan fremlægge sit produkt for andre".

Kompetenceområde: Fortolkning

Oplevelse og indlevelse: "Eleven har viden om måder at udtrykke teksters stemning på".

Fremstilling: "Eleverne kan udtrykke sig tekstforståelse gennem medskabelse af teksten".

Vurdering: "Eleven kan anmelde litteratur og andre æstetiske tekster".

Kompetenceområde: Kommunikation

Sproglig bevidsthed: "Eleven kan trække tråde fra et sprog til et andet".

Din rolle som lærer:

Som lærer i en klasse der deltager i Haderslev læser 22, vil din opgave være at motivere eleverne til læsning. Som forskning fastslår er læsning en utroligt vigtig færdighed, men desværre falder lysten til læsning på mellemtrinnet. Derfor fortjener læsning, det ekstra arbejde, som det kræver for at fastholde elevernes læselyst.

Du, som lærer, kan være med til at holde læselysten oppe på mellemtrinnet. Det er vigtigt at eleverne har en positiv rollemodel at spejle sig i, når det handler om læsning og motivation for læsning.

”Lærere vil være positive rollemodeller for deres elever, så de ikke bare lærer at læse, men også bliver læsere”. (Børns læsevaner)

Vi forslår derfor at starte med en åben samtale om læsning med klassen inden I går i gang med udfordringen; Hvad er læsning egentlig? Tæller læsning på en Ipad? Tæller læsning i et spil? Hvad med lydbøger? Hvorfor skal man “man øve sig” i at læse? Er det så vigtigt at blive en dygtig læser? Læser mor og far? Hvad gør man hvis man ikke har lyst til at læse? Hvad er ordblindhed og læsevanskeligheder? Er det OK ikke at læse i en bog hver dag? Hvorfor kan det være svært at læse for nogle? Lad gerne eleverne komme med spørgsmål og svar.

Rent praktisk kan du som lærer:

- Give læsning et særligt (positivt) fokus i dine timer. Skab hygge omkring læsning.
- Give tid til læsning i på skolen.
- Bestille en booktalk ved biblioteket eller måske ved jeres skolebibliotek.
- Informere forældre om dette tilbud. *Se forældrefolder.*
- Evt. lave læseaftaler med dine elever.
- Synliggøre klassens fælles læsefremgang.
- Evt. planlægge og tilrettelægge opgaver efter pralemærkerne. (F.eks. en opgave om boganmeldelser, planlægge en tur på biblioteket eller skolebiblioteket, m.m).

Praktisk i forhold til Pralemærkerne

- Eleverne får deres pralemærker, når du har set at de har opfyldt et mål. I deres hæfte skal der skrives dato og evt. bogtitel.
- Nogle få opgaver kræver et skriftligt svar i hæftet, eller andetsteds. *Se mere på side 9: Pralemærkerne.*
- Nogle få pralemærker kan du ikke give dine elever; det handler om “snakker med en sød bibliotekar” og “lånt en bog fra skolebiblioteket”. *Se mere på side 9: Pralemærkerne.*

Differentiering

Du kan også differentiere målene for dine elever, så du kan tage højde for dine elever med dysleksi, læsevanskeligheder, tosprogede elever og umotiverede læsere. Hele konceptet er at give en ydre og positiv motivation, skabe læselyst og sammenhold. Derfor er det vigtigt at den enkelte elev ikke oplever negative følelser og nederlag forbundet med læsningen. Du, som lærer, kender dine elever, deres læsevanskeligheder og udfordringer, derfor er vores anbefaling at du tilrettelægger dette tilbud således at passer til din klasse og dine elever

Hvis du har elever med læseudfordringer eller nogle meget umotiverede læsere, så lav en aftale med dem på forhånd. Du kan eksempelvis foreslå at lydbøger/ e-bøger også er en mulighed. Du kan som lærer hjælpe den enkelte elev med at vælge nogle mærker ud, som er realistiske at opnå for den enkelte elev- det gælder nemlig ikke om at få dem alle sammen -det er vigtigt at understrege. Til de læsetrætte elever, eller elever som ikke helt ved hvad de kan lide at læse, kommer vi gerne og holder en booktalk for klassen, hvor vi præsenterer flere spændende bøger og genrer.

For overskuelighedens skyld, så hæftet ikke virker intimiderende, med over 54 forskellige mærker, har vi valgt at lave 2 hæfter med nogle forskellige pralemærker i hvert hæfte. I processen har vi også differentieret i sværhedsgraden i hæfterne, således at der er to niveauer (Niveau 1 og Niveau 2). Så kan du som lærer vurdere om hele klassen skal have samme niveau eller om dine elever skal have forskellige hæfter. Rent læseteknisk, er der ikke de store forskelle, men der er mindre krav til antal læste sider og knapt så mange skriftlige opgaver i niveau 1.

Hvis du vælger at klassen skal have forskellige niveauer, behøver det slet ikke at være et nederlag for de elever der får niveau 1, idet at der i hvert hæfte er nogle mærker som man kun kan få i det pågældende niveau. Derfor kan man som klasse arbejde sammen, på trods af niveau, om at samle alle de forskellige pralemærker. For at lykkes med det mål, er klassen afhængelige af at der er nogle elever der har niveau 1 og 2. Dette kan skabe en bedre forståelse af behovet for differentieringen og skabe mere klassefællesskab.

Obs: Tilbuddet er tiltænkt 5. klasse, men man kan med fordel bruge hæfte 1 i 4. klasse, og hæfte 2 i 6. klasse.

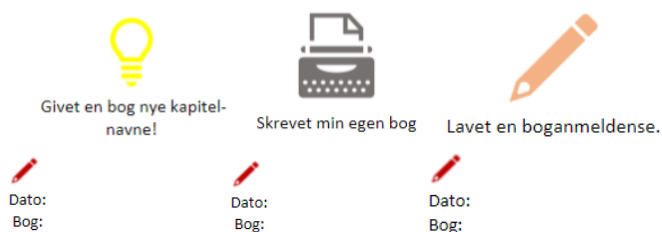

Pralemærkerne

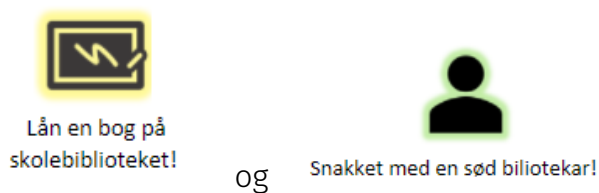
Pralemærkerne er indrettet således at det ikke gælder om at den enkelte elev skal opfylde dem alle, men at de som klasse skal samle dem alle. Pralemærkerne er for det meste forklaret i deres titel. Fx "læst 500 sider", handler om at have læst de 500 sider. Disse mærker gives når eleven har gennemført opgaven. Hæftet lægger op til at man skriver dato og evt. titlen på bogen.

Alle pralemærker, opnås ved læsning, på nær de mærker med dette tegn;

Disse mærker kræver at eleven gør noget ekstra, nemlig skriver et lille skriv:

NB: De eneste mærker du ikke kan give dine elever er:

Disse to mærker gives af vores personale på Haderslev Bibliotekerne (Haderslev, Vojens og Gram). Eller af jeres skolebibliotekar.

OBS: Både Niveau 1 og 2, har et tomt mærke, således at I som klasse, eller du som lærer, kan lave jeres eget mærke og erstatte ét af læsemålene i pralehæfterne.

Læsepralemærker som et værktøj til klassefællesskab!

Læsepralemærkerne kan bruges som et fælles værktøj til et fælles mål. Det kan give klassen en følelse af at være et hold, der skal samarbejde, i stedet for at konkurrere indbyrdes mod hinanden i klassen. Herved undgår man også at de læsesvage eller læseumotiverede, bliver endnu mere umotiverede, men derimod motiveres til at ville være med i fællesskabet.

Tip 1:

For at synliggøre et fælles mål for klassen, kan du som lærer lave et afkrydsningskema, med de forskellige læsepralemærker og elevernes opnåede mærker kan krydses af løbende.

Tip 2:

Hvis I bruger ugeskemarevolution i jeres klasse, kan du vælge nogle mærker ud som dansk- eller som ekstraopgaver.

Print vejledning

Print af Læsepralemærker:

Mærkerne er designet til at skulle printes på "multipurpose labels" med 4 x 10 labels pr. side. (Èn A4-side). Der er altså 40 pralemærker på hver side.

Hvis det ikke kan lade sig gøre at printe mærkerne ud som labels, kan man printe pralemærkerne på normalt papir, og klippe mærkerne ud og klistre dem i hæftet med tape eller lim.

OBS: Vær opmærksom på om jeres printer kan printe labels!

Print af Lærervejledning, forældrebreve og brev til PLC:

Begge disse filer udskrives normalt, vi anbefaler dog at printe, især, lærervejledningen ud dobbeltsidet, for at spare på papiret. Brev til PLC kan alternativt vedhæftes en mail.

Udskrift af Pralehæfter:

Læsepralehæftet skal printes således at det kan foldes til et A5-hæfte, med skrift på begge sider af papiret. Derfor er siderne i printversionen forskudt af hinanden.

For at udskrive hæftet bedst muligt, skal det printes ud i fra PDF-filen, *liggende og udskriv på begge sider*, der skal "*vendes på den korte side*".

Nogle typer printere har man mulighed for at vælge "hæfte", men da alle printere ikke har denne funktion, har vi ikke lavet et layout det matcher den mulighed.

(Tryk derfor ikke på hæfte, da siderne ikke vil være i den korrekte rækkefølge så).

På næste side er der en visuel guide til indstillingerne for printere.

Print mulighed 1:

Printer: SHprt158 på udcprint2.intern...

Kopier: 1

Layout:
 Stående
 Liggende

Sider:
 Alle
 Kun ulige sider
 Kun lige sider

Farve:
Farve

Udskriv på begge sider:
Udskriv på én side

Flere indstillinger

Udskriv ved hjælp af dialogboksen System (Ctrl+...)

Udskriv Annuller

Sådan! Du klarede det!

Tak!

Tak for at du valgte at være med i Haderslev Læser!

Tak for at DU, lige præcis du, og din klasse deltog i Haderslev Bibliotekernes "INSTAlæsning".

**HADERSLEV
BIBLIOTEKERNE**

Læse Prælemærker

Navn: _____

Klassens Insta: _____

Hvad kan du prale med?!

Print mulighed 2:

Printer: [redacted] Egenskaber Avanceret Hjælp

Kopier: 1 Udskriv i gråtoner (sort-hvid) Spar blæk/toner

Sider, der skal udskrives
 Alle Aktuel Sider: 1 - 13
▶ Flere indstillinger

Tilpasning af sidestørrelse og sidehåndtering

Størrelse Plakat Flere Hæfte

Tilpas Faktisk størrelse
 Formindsk for store sider Brugerdefineret skala: 100 %

Vælg papirkilde efter PDF-sidestørrelse

Udskriv på begge sider af papiret
 Vend på den lange side Vend på den korte side

Retning:
 Auto. Stående Liggende

Kommentarer & Formularer
Dokumenter og opmærkninger

Sideopsætning...

Skaler: 96%
209,97 x 296,97 mm

Side 1 af 13

Udskriv Annuller

Kilder & inspiration

Artikler om læsevaner:

[Børns læsevaner og læsefærdigheder – Blivklog](#)

[Ny undersøgelse: "Vi kan ikke få vores børn til at læse 20 minutter hver dag" - Skolebørn \(skoleborn.dk\)](#)

Ugeskema:

[Undervisningseffekt: Trivsel, inklusion og højere fagligt udbytte \(ugeskemarevolutionen.dk\)](#)

Blogs (engelske) om Bragtags:

[Using reward systems to motivate students - BookWidgets](#)

[Using reward systems to motivate students - BookWidgets](#)

Dansk blog om pralemærker:

[Bragtags | Sarahs Desk \(sarahsskrivebord.dk\)](#)

Tak for samarbejdet,

Haderslev Bibliotekerne!